

Předmět:	IS veřejné správy a sociálních služeb
Téma:	Základní registry ISVS

Vyučující:	dr. Blahuta, dr. Kajzar	Školní rok: 2021
------------	-------------------------	------------------

Obsah:

1. Účel a legislativní základ základních registrů	1
2. Systém základních registrů	3
3. Podrobněji k obsahu základních registrů	5
4. Inf. systém základních registrů (ISZR)	10
5. Propojení registrů – IS ORG	11
6. Aplikace (řešení) pro využívání registrů	12
7. Shrnutí k tématu	14
8. Otázky k procvičení	14

1. Účel a legislativní základ základních registrů

Základní registry veřejné správy:

- informační systém základních registrů (ISZR)
 - v současnosti tvoří pilíř e-Governmentu ČR,
 - databáze základních (tzv. **referenčních**) údajů,
 - + obsluhující aplikace,
- potřeba ZR
 - plyne z potřeby **jednoho zdroje garantovaných dat**,
 - správnost údajů v ZR je **státem garantovaná (!)**,
- data ZR
 - **jsou využívána** v rámci celé veřejné správy a samosprávy,
 - tvoří **jednotnou databázi** minimálně nezbytných údajů a vazeb mezi daty,
 - tzv. **referenční data** – ostatní agendy VS se na ně odkazují.

Základní registry jsou využívány:

- orgány (úřady) státní správy,
- orgány samosprávy - kraji, obcemi,
- tzv. agendovými IS – viz dále,

- podnikateli, občany,
- viz <http://www.mvcr.cz/clanek/zakladni-registry-zakladni-registry.aspx>

Legislativní základ ZR:

- zákon č. 365/2000 Sb., [o informačních systémech veřejné správy](#), v platném znění,
 - definuje [IS veřejné správy](#), jejich vytváření, užívání a provoz,
 - práva a povinnosti správců informačních systémů veřejné správy,
 - ustanovuje systém Czech POINT,
- zákon č. 111/2009 Sb., [o základních registrech](#),
 - definuje [základní registry](#), jejich obsah a fungování,
 - stanovuje práva a povinnosti spojené s využíváním údajů v základních registrech,
 - právně zakotvuje čtyři základní registry jako unikátní zdroje nejčastěji využívaných údajů, tzv. referenčních údajů, při výkonu veřejné moci,
 - právně zajišťuje bezpečnou a flexibilní aktualizaci s vysokou kvalitou údajů vedených v základních registrech,
- zákon č. 300/2008 Sb., [o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů](#),
 - ustanovuje [datové schránky](#), jejich zřízení, fungování a způsob komunikace,
 - definuje institut autorizované konverze dokumentů, její přesný postup a podmínky za jakých může být prováděna,

Další související legislativa:

- zákon č. 500/2004 Sb., správní řád,
 - stanovuje postupy orgánů veřejné moci v oblasti veřejné správy,
- zákon č. 227/2000 Sb., o elektronickém podpisu,
- zákon č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů -> nařízení EU o GDPR,
- vyhláška č. 528/2006 Sb., o formě a techn. náležitostech předávání údajů do IS
 - obsahuje základní informace o dostupnosti a obsahu zpřístupněných ISVS,
- vyhláška č. 359/2011 Sb. o základním registru územní identifikace, adres a nemovitostí,
- ...

2. Systém základních registrů

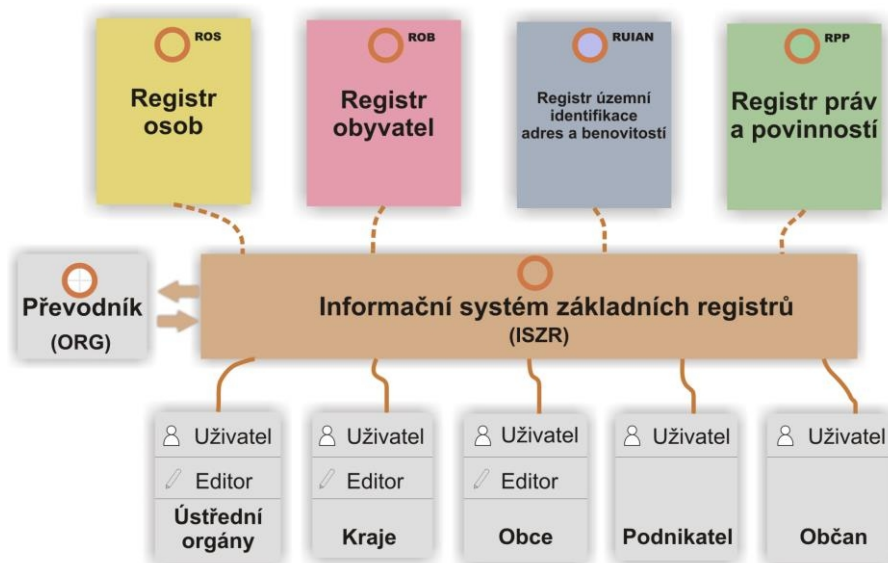
Systém základních registrů je tvořen:

- čtyřmi **základními registry (ZR)**
 - ROB - registr obyvatel,
 - ROS - registr osob, tj. právnických osob, podnikajících fyzických osob a orgánů veřejné moci (OVM),
 - RÚIAN - registr územní identifikace, adres a nemovitostí,
 - RPP - registr agend orgánů veřejné moci a některých práv a povinností,
- informačním systémem základních registrů (**ISZR**)
 - vstupní brána do systému základních registrů,
 - zodpovídá za zajištění ochrany a bezpečnosti základních registrů,
- informačním systémem **ORG**
 - převodník agendových identifikátorů fyzických osob,
 - souvisí s ochranou osobních údajů v celém systému základních registrů,
- agendovými IS (**AIS**)
 - IS pro jednotlivé správní agendy,
 - čtenářské (read only) - poskytují uživatelům data ze základních registrů,
 - editační - editují/mění/ruší/zakládají data základních registrů,
 - spolu-publikující - doplňují referenční údaje svými vlastními daty.

Schéma ISZR:

- viz <http://www.mvcr.cz/clanek/zakladni-registry-zakladni-registry.aspx>

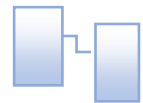

Základní registry obsahují:

- tzv. **referenční údaje (REF)**
 - údaje (data) vedené v základních registrech,
 - údaje, které byly prohlášené za referenční,
- jednoznačné **identifikátory** údajů,
- referenční **vazby**
 - jsou odkazy na referenční údaje z jiného registru,
- **autentizační** údaje pro přístup k neveřejným údajům,
- **provozní** údaje, např.
 - záznam o využívání údajů z daného registru pro potřeby AIS,
 - záznam o poskytnutí údajů jinému subjektu a identifikaci toho, kdo údaje poskytl,
 - datum poslední změny každého údaje vedeného v registru.

Základní a rozšiřující údaje ZR:

- v ZR je **nezbytné minimum** údajů potřebných k identifikaci subjektu
 - občana, právnické osoby, budovy, ...
- další **rozšiřující údaje** nebo jejich historický vývoj
 - je vždy zapsán pouze v tzv. editačních agendových IS (AIS),
 - např. v ISEO (evidence obyvatel), ISDS (datové schránky), IS Katastru nemovitostí, IS občanských průkazů, ...

Přínos systému základních registrů:

- **jednotný zdroj dat** pro všechny,
- **státní garance** aktuálnosti a správnosti dat,
- řízený a **chráněný přístup k datům**, bezpečné sdílení dat,
- evidence a **kontrola využívání** dat.

Správci (**gestoři**) jednotlivých ZR:

- zodpovídají věcně (obsahově) za daný ZR (IS),
- gestorstvím jednotlivých ZR jsou pověřené různé orgány (bude uvedeno dále).

3. Podrobněji k obsahu základních registrů

V této kapitole představíme jednotlivé registry:

- kdo je jejich správcem, gestorem,
- jaký je jejich obsah (veřejný, neveřejný),
- kdo má právo editace.

Registr obyvatel (**ROB**):

- správcem (gestorem) je Ministerstvo vnitra ČR
 - viz <http://www.szrcr.cz/registr-obyvatel>
- obsahuje referenční údaje o fyzických osobách,
 - které žijí na území ČR, tj. občané ČR i cizinci,
- neveřejný registr.

Záznam o subjektu v ROB:

- příjmení,
- jméno, případně jména,
- adresa trvalého pobytu, případně doručovací adresa,
- datum, místo a okres narození v ČR (nebo datum, místo a cizí stát),
- datum, místo a okres úmrtí,
- státní občanství, případně další státní občanství,
- čísla elektronicky čitelných identifikačních dokladů,
- záznam o zřízení DS a identifikátor DS, byla-li zpřístupněna.

Editační AIS pro ROB:

- ISEO - Informační systém evidence obyvatel,
- ISDS – Informační systém datových schránek,
- Informační systém cizinců,
- Informační systém cestovních dokladů,
- Informační systém občanských průkazů,
- sekundárně rozhraní CzP@, jehož prostřednictvím se zapisují údaje do ISEO.

Registr osob (ROS):

- správcem (gestorem) je Český statistický úřad
 - viz https://www.czso.cz/csu/czso/registr_osob
- obsahuje základní identifikační údaje o subjektech, které mají IČO,
 - tj. o právnických a podnikajících fyzických osobách,
 - o jejich provozovnách a statutárních zástupcích,
- veřejný registr.

Druhy subjektů evidovaných v ROS:

- právnická osoba,
- organizační složka právnické osoby,
- organizační složka státu,
- podnikající fyzická osoba,
- zahraniční osoba a organizační složka zahraniční osoby,
- organizace s mezinárodním prvkem – pokud je zapsána do evidence podle jiného právního předpisu.

Záznam o subjektu v ROS:

- název subjektu
 - u obchodní firmy - název firmy,
 - u podnikajících fyzických osob - jméno a příjmení fyzické osoby,
- IČO,
- datum vzniku nebo datum zápisu do evidence
 - např. do Obchodního rejstříku,
- datum zániku nebo datum výmazu z evidence,
- právní forma podnikání,
- záznam o zřízení DS a identifikátor DS
 - DS = datová schránka, je-li zpřístupněna,
- statutární orgán a jeho identifikace
 - jméno, příjmení, adresa trvalého pobytu,
- právní stav,
- adresa sídla osoby nebo adresa místa podnikání,
- datum zahájení provozování činnosti v provozovně,

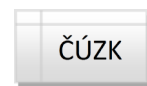
- datum ukončení provozování činnosti v provozovně,
- adresa místa provozovny,
- adresa místa pobytu v ČR nebo adresa bydliště v zahraničí
 - jde-li o zahraniční osoby.

Editační AIS pro ROS:

- tzv. ROS IAIS – integrovaný agendový informační systém.

Registr územní identifikace adres a nemovitostí (RÚIAN):

- správcem (gestorem) je Český úřad zeměměřický a katastrální
 - viz <https://www.cuzk.cz/ruian/>
- slouží k evidenci územního členění státu
 - pozemky, ulice, katastrální území, stavební objekty, ...
 - adresy, parcely, budovy, ...
- zprostředkovává informace o vlastnictví
 - čerpá z ISKN (IS Katastru nemovitostí),
- veřejný registr.

Vedou se v něm údaje o základních územních prvcích:

- území státu,
- území regionu,
- území vyššího územního samosprávného celku,
- území kraje, okresu,
- správní obvod obce s rozšířenou působností,
- správní obvod obce s pověřeným obecním úřadem,
- území obce,
- území vojenského újezdu,
- správní obvod v hlavním městě Praze,
- území městského obvodu a městské části územně členěného statutárního města,
- katastrální území,
- území základní sídlení jednotky,
- stavební objekt
- adresní místo,

- pozemek v podobě parcely.

Záznam o subjektu v RÚIAN:

- identifikační údaje,
- údaje o vazbách na ostatní územní prvky, případně na územní evidenční jednotky,
- údaje o druhu a způsobu využití pozemku a jeho technicko-ekonomické atributy,
- údaje o typu a způsobu ochrany nemovitosti,
- adresy nemovitostí.

AIS pro RUIAN:

- Informační systém katastru nemovitostí (ISKN),
- Informační systém územní identifikace (ISUI).

Registr práv a povinností (RPP):

- správce (gestor) registru – Ministerstvo vnitra ČR
 - viz <http://www.szrcr.cz/registr-prav-a-povinnosti-rpp>
- obsahuje údaje o
 - vykonávaných agendách (agendy a jejich kódy),
 - přístupových oprávněních k údajům v ostatních registrech,
- vede rovněž auditní záznamy
 - o přístupech k registrům (tzv. auditní logování),
- registr veřejný + neveřejný
 - část registru je veřejná – údaje o agendách,
 - část registru je neveřejná – údaje o právech a povinnostech.

Vedou se v něm údaje o:

- agendách orgánů veřejné moci včetně
 - seznamu názvů agend a jejich číselných kódů,
 - oprávnění přístupů agend k datům vedených v ZR,
- právech a povinnostech fyzických osob a právnických osob
 - práva a povinnosti F+P osob vzhledem k agendám.

Vedené údaje o agendách:

- název agendy a její číselný kód,
- číslo a název právního předpisu, který působnost stanovuje,
- výčet a popis činností, které mají být vykonávány v agendě,
- výčet orgánů veřejné moci (OVM), které agendu vykonávají nebo jejich souhrnné označení (např. stavební úřad),
- název ústředního správního úřadu, nebo jiného správního úřadu s celostátní působností, který má v gesci danou agendu,
- výčet orgánů veřejné moci, které byly pro výkon agendy registrovány a identifikátor příslušného orgánu.
- výčet ZR a AIS, do kterých je pro výkon agendy nezbytné zajistit přístup k údajům v nich vedených,
- výčet rolí nezbytných pro výkon agendy,
- údaj o rozsahu oprávnění k přístupu k jednotlivým REF v ZR a údajům v AIS určených jednotlivými rolemi,
- číslo a název právního předpisu a označení jeho ustanovení, na jehož základě je orgán veřejné moci oprávněn k přístupu k údajům vedených v ZR a AIS.

Vedené údaje o právech:

- název orgánu veřejné moci (OVM), který vydal rozhodnutí a identifikátor tohoto orgánu veřejné moci,
- číslo a název právního předpisu, podle kterého bylo rozhodnutí vydáno,
- jméno, příjmení, adresa trvalého pobytu, datum narození fyzické osoby nebo název obchodní firmy nebo název, adresa sídla podnikající osoby, kterým právo nebo povinnosti vznikly,
- název a kód agendy, při jejímž výkonu bylo rozhodnutí vydáno,
- vymezení práva a povinnosti, které rozhodnutím vznikly,
- datum nabytí právní moci.

AIS pro RPP:

- AIS RPP Působnostní,
- <https://kaas.czechpoint.cz/as/login?atsId=AIS78377c7bc8f349179ec136a27186634a>
- <https://rpp-ais.egon.gov.cz/AISP/verejne/katalog-spuu>

4. Inf. systém základních registrů (ISZR)

Informační systém základních registrů (ISZR):

- podle <https://www.szrcr.cz/cs/informacni-system-zakladnich-registru>
- v oblasti **databázové a komunikační** ISZR zajišťuje
 - integritu dat ZR,
 - aktuálnost dat a bezpečné sdílení dat mezi jednotlivými úřady,
 - bezpečnou komunikaci s relevantními ISVS,
 - výměnu dat s ostatními členskými zeměmi EU,
 - oprávněný přístup občanů k údajům uvedených v registru a sdílení dat,
- ISZR publikuje a poskytuje služby nad ZR (tzv. eGON služby)
 - služby jsou definované v **katalogu eGON služeb**

Ukázka katalogu eGON služeb:

<https://www.szrcr.cz/cs/dulezite-dokumenty/64-popis-hlavicek-egon-sluzeb-2>

- služby nad ZR jsou poskytovány
 - všem subjektům s ohledem na jejich aktuální oprávnění v RPP,
 - ISZR ověřuje oprávnění pro přístup do základních registrů,
 - ISZR zaznamenává a ukládá všechny logy do základních registrů,
- **rozhraní ISZR** je realizováno na technologii Komunikační infrastruktury veřejné správy (KIVS).

Správce (**provozovatel**) ISZR:

- správní úřad - **Správa základních registrů** se sídlem v Praze,
- stará se o provoz a bezpečnost IS základních registrů,
- viz <http://www.szrcr.cz/>

Správa základních registrů zajišťuje:

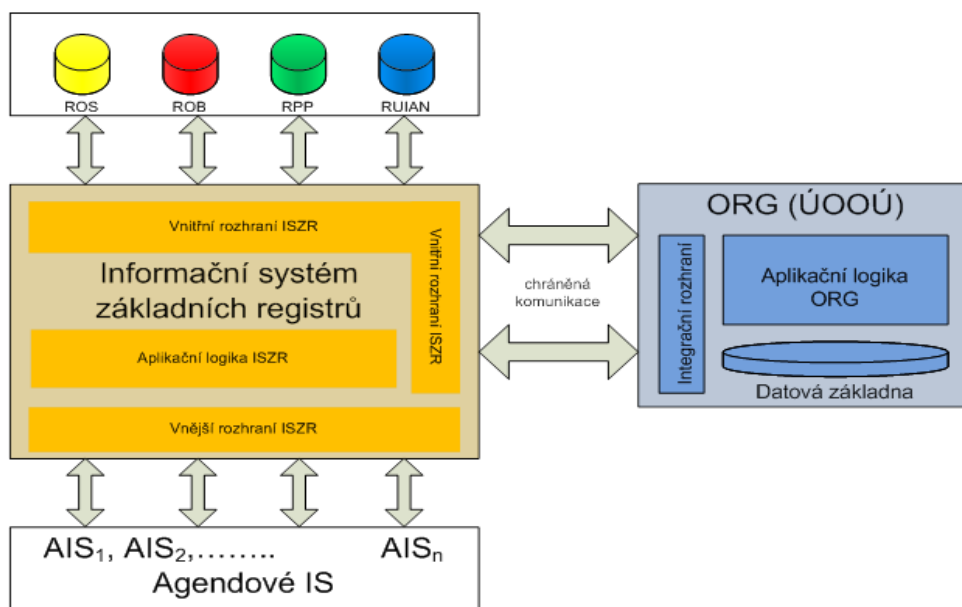
- **provoz ISZR** a jejich bezpečnost,
- realizaci **propojení** (vazeb)
 - mezi jednotlivými ZR prostřednictvím služeb ISZR,
 - mezi ZR a agendovými IS (AIS) prostřednictvím služeb ISZR,
 - mezi jednotlivými AIS prostřednictvím služeb ISZR,
- **zpřístupnění** REF údajů obsažených v ZR a údajů obsažených v AIS

- v rozsahu oprávnění obsažených v registru RPP,
- vedení záznamů o **událostech** souvisejících s provozováním ISZR
 - logování, auditování.

5. Propojení registrů – IS ORG

IS nad ISZR - tzv. IS ORG:

- ORG je specifický IS základních registrů,
- správcem (gestorem) je ÚOOÚ (Úřad pro ochranu osobních údajů),
- zajišťuje ochranu osobních údajů uložených v základních registrech,
 - ORG jako jediný dokáže propojit data v jednotlivých registrech,
 - funguje jako převodník identifikátorů.

Princip propojení IS:

- IS ORG nahrazuje rodná čísla novými identifikátory bez osobních údajů
 - místo rodného čísla - vygenerovaný bezvýznamový identifikátor ZIFO,
- fyzické osobě vygeneruje a přidělí tzv. ZIFO
 - tj. **zdrojový identifikátor** fyzické osoby,
- pro každou agendu se ze zdrojového identifikátoru (ZIFO)
 - odvodí tzv. **agendový identifikátor** fyzických osob (AIFO),
- vlastnosti AIFO

- převodník údajů ORG je jediné místo, které uchovává a zpracovává seznam identifikátorů AIFO,
- z daného AIFO není možné odvodit základní ani jiný agendový identifikátor,
- přitom se neví nic o osobě, která se pod AIFO skrývá,
- viz <https://www.uoou.cz/informacni-system-org/ds-1933/p1=1933>

Shrnutí k IS ORG:

- funguje jako převodník identifikátorů jednotlivých subjektů v agendách,
- neuchovává žádné osobní údaje, vyjma ZIFO a AIFO,
- přiděluje zdrojový identifikátor fyzické osoby (ZIFO),
- ze ZIFO generuje AIFO pro jednotlivé cílové agendy,
- zajišťuje, jako jediný IS převody agendových identifikátorů fyzických osob,
- tzn. převádí AIFO jedné agendy na AIFO druhé agendy,
- komunikuje výhradně a pouze s IS základních registrů (ISZR).

6. Aplikace (řešení) pro využívání registrů

Úředník může využívat údaje ZR prostřednictvím:

- centrálních agendových IS (AIS),
- rozhraní Czech Point Office - CzP@,
- IS datových schránek (ISDS) - formulář žádosti, formulář odpovědi,
- vlastních agendových IS (AIS) úřadu.

Centrální AIS:

- je agendový IS spravovaný ústředním správním úřadem, který se využívá orgány veřejné moci k výkonu určité agendy jako **celoplošné řešení**,
- toto centrální řešení jsou orgány VS
 - buď přímo povinny využívat,
 - nebo je dané řešení orgánům VS k užívání doporučeno,
- jinými slovy - bez nutnosti pro příslušnou agendu vytvářet nebo upravovat vlastní informační systém a napojovat jej na ZR,
- například
 - ROS-IAIS - agendový informační systém ROS, centrální webové řešení,
 - ISEO – IS evidence obyvatel,

- CIS – cizinecký IS,
- ISUI - Informační systém územní identifikace,
- ...

CzP@ (CzechPOINT@office):

- aplikace pro úřady a úředníky
 - nejde o kontaktní místa VS Czech Point,
 - jde o řešení, které připravilo MVČR,
 - určeno zejména **pro malé úřady**,
- k využití je nutné
 - mít zřízen přístup k CzP@ na úřadě,
 - přístup si úřad může zajistit žádostí na MVČR,
 - přístupy pro úředníky přiděluje lokální administrátor,
- úředník, který chce využívat údajů REF
 - musí být vybaven komerčním certifikátem (k přihlášení),
- pokud chce využívat další služby CzP@
 - potřebuje navíc kvalifikovaný certifikát (k podepisování),
- má k dispozici formuláře
 - pro výpisy z ROB a ROS,
 - pro možnost nahlásit editorovi nesoulad.

ISDS (IS datových schránek):

- mohou využívat **úřady**, ale i samotní **občané**, kteří mají DS,
- žádost o výpis ze ZR je posílána přes ISDS,
- stačí znát přihlašovací údaje do DS úřadu.

Vlastní AIS (Agendový IS) úřadu:

- vlastní AIS je potřeba upravit tak, aby bylo možné jej připojit k ISZR,
- úřad si tak musí stanovit, jaké **eGon služby** chce využívat,
- jde o náročnější připojení zejména na administraci i realizaci,
- vhodné pro **velké úřady**.

7. Shrnutí k tématu

Shrnutí hlavních bodů tématu:

- účel (hlavní myšlenka) zavedení ZR,
- legislativní základ ZR,
- systém ZR jako celek a jeho složky – ZR, ISZR, ORG, AIS,
- základní registry – ROS, ROB, RÚIAN, RPP,
- propojení registrů – IS ORG,
- řešení pro využití ZR – centrální AIS, CzP@, ISDS, vlastní AIS úřadu.

8. Otázky k procvičení

- 1) Proč byly vytvořeny základní registry? Co je jejich účelem?
- 2) Které předpisy tvoří legislativní základ systému ZR?
- 3) Které subjekty využívají ZR ke své práci?
- 4) Vysvětlete pojem správce (gestor) registrů.
- 5) Kterými složkami je tvořen systém ZR?
- 6) Je v databázích ZR ukládána i historie údajů o subjektech?
- 7) Jaké jsou přínosy systému ZR?
- 8) Charakterizujte registr ROS (účel, gestor, obsah).
- 9) Charakterizujte obsah ROB (účel, gestor, obsah).
- 10) Charakterizujte obsah RÚIAN (účel, gestor, obsah).
- 11) Charakterizujte obsah RPP (účel, gestor, obsah).
- 12) Které registry obsahují veřejné údaje a které neveřejné?
- 13) Co jsou to agendové IS a jaké mohou mít přístupové role k ZR?
- 14) Vysvětlete význam a princip práce systému ORG. Jakým způsobem propojuje systém ORG údaje v registrech?
- 15) Jakými způsoby může z ZR přistupovat úředník/úřad?